

givne Grænse, altsaa 35,000 Kr. Det sidste er fastslaaet i Finansministeriets Praksis, og ogsaa den har jeg ønsket at fæstne ved Lovens Revision. Jeg skal paa det bedste anbefale dette Forslag til det høje Tings Velvillie.

Det tredje af de Lovforslag, jeg skal have den Ære at fremsætte, er Forslag til Lov om *Afløsning af flere Statskassen tilflydende Afgifter og samme paa-hvilende Byrder*. Det er et Lovforslag, der i det væsentlige er bygget paa en Kommissionsbetænkning, til hvilken jeg derfor ogsaa i det hele og store kan hen-vise. De Afgifter, hvorom det her drejer sig, ere hovedsagelig de saakaldte Jordebogsa-fgifter, som vi kende fra Finanslovens Indtægts-side, som fordele sig paa en Mængde smaa Poster, og som sædvanligvis ere Rester af Statens tidligere Ejendomsforhold til Do-mænerne. Ved Domænernes Afhændelse, der fandt Sted i stor Stil, navnlig i det attende Aarhundrede, blev der gerne be-varet visse Afgifter eller visse Hoverifor-pligtelser og lignende. Og disse Afgifter og Hoveriforpligtelser ere i Tidens Løb blevne ændrede paa forskellig Maade, blevne omsatte til Kornydelse, eller Kornydelse-erne ere atter omsatte til Pengeydelse, eller Kornydelse af een Art ere omsatte til Kornydelse af andre Arter. Der er foretaget mange Forandringer med disse Afgifter i Tidernes Løb, og disse Foran-dringer have ikke alle vakt lige megen Glæde hos de paagældende Ydere.

I Enevældens Tid førtes der ofte Klage over, at Embedsmændene benyttede den store Overvægt, de under Datidens so-ciale Forhold havde overfor Bønder og Hus-mænd, til at faa dem ind paa Vilkaar for Ændringer af disse Afgiftsforhold, som ikke vare i Ydernes Favør. Det har endog ført til, at der til Tider, og det endnu i de sidste Aartier, har været en meget kraftig Stemning oppe blandt de vedkommende interesserede for, at Staten fuldstændig skulde ophæve disse Afgifter med den Be-grundelse, at de i sin Tid vare tilveje-bragte paa utilbørlig Maade, ved en urimelig Anvendelse af Statens Overmagt, ved Løtter, der ikke vare blevne holdte, ved Svig af forskellig Art. Noget saadant er mange Gange blevet paastaaet, særlig ved de ret ildesete Afgifter i Nord-sjælland, Havrelangildet og Høhovet, men for øvrigt ogsaa ved de vistnok ikke mere velsete Afgifter af de bornholmske Udmarksjorder. Disse Klager have ført til, at Lovgivningsmagten fra Tid til anden har taget Spørgsmaalet op, enten ved

at regulere Afgiften i nedadgaaende Ret-ning eller ved at give Adgang til fri-villig Afløsning af Afgifterne paa lempelige Vilkaar. Men som det i Regelen gaar med frivillige Afløsningslove, er det ogsaa gaaet med disse Love, at de kun i meget ringe Grad have naaet deres Hensigt. Største Delen af Afgifterne er vedblivende forbleven uafløst, og de Lempelser, der paa anden Maade have fundet Sted, have hel-ler ikke kunnet tilfredsstille de paagæl-dende.

I de første Aar af dette Aarhundrede ytrede der sig atter overfor Rigsdagen en meget stærk Bevægelse i Retning af at faa disse Forhold undersøgt og en Afløsning tilvejebragt, og det førte til, at Finans-minister Vilhelm Lassen i 1907 nedsatte en Kommission under Ledelse af nuværende Departementschef Hansen i Finansministe-riet, en Kommission, i hvilken ogsaa for-skellige ærede Medlemmer af dette Ting og det andet Ting have haft Sæde, og des-uden forskellige særlig kyndige Mænd, navnlig fra de Egne, der berøres af disse Afgifter. Denne Kommission har udført et overordentlig fortjenstfuldt og grundigt Arbejde. Om det saa kun var for den historiske Interesses Skyld, tror jeg, at man maa sige, at dette Arbejde ingen-lunde har været spildt. Jeg haaber dog, at Arbejdet tillige skal afsætte praktiske Frugter, men alene for den historiske Ud-redning af disse indviklede Forhold bety-der Kommissionens Arbejde overordentlig meget. Aldrig før har man fra Grunden klarlagt disse Afgifters Oprindelse, Udvikling og hele Natur, som sket er her, og det har selvfølgelig krævet omfattende og grundige Arkivstudier, thi adskil-lige af disse Afgifter gaa Aarhundreder tilbage i Tiden. Og ikke mindre Arbejde har det krævet fra Kommissionens Side at danne sig en begrundet Mening om det hele Forholds Natur og om den rimeligste og na-turligste Afvikling deraf. Det er lykkedes Kommissionen, hvad jeg anser for meget heldigt, naar der overhovedet skal være Tale om at faa noget ud af en Sag som denne, at komme til en enstemmig Betæn-king. Naturligvis er dette Resultat ikke naaet uden ved, at man i høj Grad har maattet lempe sig efter hinanden fra de forskellige Sider, men det er ogsaa sket, og Kommissionen har afgivet en enstemmig Betænkning.

Særlig fra Statens Repræsentanters Side er det straks fra Begyndelsen hævdet med Styrke, at her er Tale om et rent og skært Retsforhold, om Afgifter, som Sta-